

ФАКУЛТЕТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ - СКОПЈЕ

Студиска програма: **КРИМИНОЛОГИЈА И КРИМИНАЛНА ПОЛИТИКА**

Времетраење на студиската програма: **4 години**

ЕКТС кредити: **240**

Цели на студиската програма

На Факултетот за безбедност како високообразовна институција во областа на криминалистиката, безбедноста и заштитата се спроведува високообразовна, научно-истражувачка и применувачка дејност, како и континуирано образование и обука. Со реализирањето на акредитираните студиски програми од прв, втор и трет циклус на академски студии, Факултетот за безбедност- Скопје со програмата по Криминологија и криминална политика го заокружува својот профил на специјализирана наставно- научна и истражувачка институција од областа на безбедноста (во пошироко значење) со што ги оправдува општествените потреби за нејзино усовршување и развој.

Криминологијата, како научна дисциплина која долго време се наоѓаше на крстопатот меѓу правни науки и социолошки науки, денес претставува широка научна област која во себе вклучува сознанија на веќе етаблирани, како и нови научни дисциплини и која е насочена кон изучување на сите димензии на криминалното однесување како поединечна појава и на криминалитетот како масовна појава.

Мултидимензионалното и темелното проучување на криминалитетот е возможно исклучиво со научните сознанија на логички поврзаниот систем на науки и научни дисциплини (кривично право, социологија, пенологија, криминална политика, виктимологија, психологија, антропологија итн.). Покрај научна анализа на криминалитетот и на девијантните појави, криминологијата е посветена на изучување на кривичната правда и на општествената контрола, како дел од поширокото сфаќање на предметот. Истовремено, таа е применета дисциплина која анализира различни форми на општествена реакција за решавање на проблемите поврзани со криминалот и со кривичната правда.

Оттука, како научна област која во себе интегрира, односно црпи знаења од голем број други научни дисциплини, криминологијата е синтетичка и мултидисциплинарна наука.

Поради тие нејзини карактеристики, криминологијата, што се изучува на академските институции нуди знаења од голем број научни дисциплини, кои овозможуваат сестрано запознавање и мултидисциплинарно проучување и истражување на криминалитетот како општествено негативна појава, која што, меѓу другото, претставува и рефлексивна на социјалната патологија на целокупната општествена структура.

Тоа претставува основа за конституирање и развој на посебна студиска програма која ќе овозможи специјализација на идните академски граѓани.

Криминологијата на научна дисциплина (предметна програма) се изучува на повеќе високообразовни институции во Република Македонија, меѓутоа ниту една високообразовна институција не ја развила криминологијата и посебно криминалната политика во/како посебна, специјализирана студиска програма.

Проучувањето и истражувањето на криминалитетот и криминалната политика; специјализираната работа во областа на психо- социјалниот третман на лицата девијантни и криминални однесувања, жртвите на криминалот, пенолошкиот и постпенолошкиот третман на

лицата во своето единство и мултидисциплинарност бара посебен, специјализиран профил на кадри.

Студиската програма по криминологија и криминална политика покрај општественото и практично- апликативно значење има исклучително научно значење. Фактот што криминологијата и криминалната политика/кривичната правда покриваат криминолошки научни и наставни дисциплини кои во Република Македонија воопшто не се или пак, не се доволно развиени, дава можност за збогатување на научниот квантум на теориски и емпириски сознанија во областа на безбедноста (во пошироко значење).

Општествената оправданост на студиската програма по Криминологија и криминална политика е дотолку поголема, ако се има во предвид фактот дека, во рамки на институциите надлежни за проучување, истражување и сузбивање на криминалитетот, како и во социјално-психолошките институции и служби надлежни за идентификација, интервенција и реинтеграција на лицата со девијантно однесување, особено третманот на жртвите на криминал, работните задачи од оваа проблематика не ја извршуваат кадри специјализирани за пошироко и потесно познавање на проблематиката на работата. Превенцијата на криминалитетот, пенолошкиот и постпенолошкиот третман на лицата, третманот на лицата со девијантни, деликвентни и криминални однесувања, третманот на жртвите на криминалот и подигањето на свеста за социјалната контрола на криминалитетот се области во кои не треба да се импровизира.

Студиската програма по Криминологија и криминална политика акцентот во апликативното и теориското проучување на криминалитетот го става на превенцијата на криминалитетот како еден од клучните предуслови за планирањето во процесот на креирање на криминалната политика од страна на надлежните институции од едната страна, но и во функција на планирање и спроведување на оперативните мерки за детектирање и откривање на криминалитетот од страна на надлежните безбедносни служби. Фактот што во студиската програма се изучуваат повеќе научни дисциплини за превенцијата (превенција на социопатолошките појави, Превенција на конвенционалниот криминалитет, Превенција на современите облици на криминал, Девијантноста и социјалната контрола), зборува за суштинскиот пристап во образувањето и остручувањето на кадрите кои ќе се занимаваат со проучувањето, откривањето и сузбивањето на криминалитето.

Студиската програма Криминологија и криминална политика е препознатлива, односно е споредлива со повеќе студиски програми на високообразовни институции во земјите на Европската Унија што создава претпоставки и услови за мобилноста на студентите, како во текот на нивното студирање, така и во однос на можноста за нивно перспективно вработување во овие земји и нивните институции.

Резултати од учењето (специфични дескриптори на квалификации)

знаења и разбирање

- стекнување знаења за етиологијата на криминалитетот во контекст на факторите и условите за развој на криминално, деликвентно и девијантно однесувања;
- разбирање на феноменологијата на криминалитетот во контекст на факторите кои влијаат на динамика, просторна и временска распространетост на криминалитетот;
- стекнуваат знаења за методите и техниките за анализа и евалуација на поврзаноста на етиологијата, феноменологијата на криминалитетот и криминалната политика;
- стекнуваат знаења за методите за анализа на поврзаноста на причините и последиците во контекст на индивидуалните девијантни и криминални случаи;

- стекнување знаења за улогата на државните и невладините институции во проучувањето, истражувањето, откривањето, сузбивањето и превенирањето на криминалитетот и девијантните однесувања;
- стекнување знаења за улогата на институциите надлежни за проучување, истражување и сузбивање на криминалитетот, како и социјално-психолошките институции и служби надлежни за идентификација, интервенција и реинтеграција на лицата со девијантно однесување и жртвите на криминал;
- разбирање на основните процеси и области на знаење на криминологијата и криминалната политика;

примена на знаењето и разбирањето

- примена на соодветни теоретски концепти, модели, рамки, алатки и техники кои ја поттикнуваат креативноста во пристапот на проучување на криминалитетот и девијантните однесувања;
- примена на соодветни практични концепти, методи, техники и комуникациски вештини во пеноклошкиот и постпенолошкиот третман на лица со криминално однесување;
- примена на соодветни практични методи, техники и комуникациски вештини во превентивниот третман на лица со девијантни однесувања;
- анализа на улогата на криминалната политика за постигнување на ефикасноста на надлежните институции;
- анализа на улогата на програмите за превенција на криминалитет во намалување на стапката на криминалитет;
- примена на алатки и техники за менаџирање со проекти за истражување на криминалитетот;
- примена на методи за евалуација на третманот на лица со девијантно, делинквентно и криминално однесување;

способност за проценка

- способност за идентификација на криминогени фактори;
- способност за оцена на влијанието на факторите што влијаат врз делинквенцијата и криминалот;
- способност за оцена на влијанието на факторите што влијаат врз динамиката, просторната и временската распространетост на криминалитетот;
- развива способност на студентите да ги евалуираат и проценат идеите за иницирање проекти;
- способност критички и систематски да ги интегрираат и применуваат знаењата со цел да обезбедат зголемување на ефикасноста на институциите надлежни за сузбивање на криминалитетот, како и социјално- психолошките институции и служби надлежни за идентификација, интервенција и реинтеграција на лицата со девијантно однесување и жртвите на криминал;

- способност за оцена на алтернативни практики за реинтеграција на лицата со девијантно однесување и жртвите на криминал.

комуникациски вештини

- стекнува вештини да комуницира ефективно со користење на соодветни аргументи во извештаите, презентациите и дебатите од областа на криминологијата, казненото право и криминалната политика;
- способности за професионален пристап и стручна комуникација во третман на лица со девијантни и криминални однесувања, почутувајќи ги етичките начела и кодекси на институциите надлежни за откривање и сузбивање на криминалитетот, социјално-психолошките институции и служби надлежни за идентификација, интервенција и реинтеграција на лицата со девијантно однесување и жртвите на криминал;
- комуникациски вештини за воспоставување конструктивна интеракција со лица во пенален и постпенален третман;

вештини на учење

- развива критичко мислење;
- развивање на позитивистички пристап;
- развива аналитички пристап во проучувањето и истражувањето на безбедноста и заштитата;
- применува научно верификувани методи и техники за истражување на безбедноста и заштитата;
- развива стратегиско размислување;
- синтетизира информации и извлекува заклучоци;
- авалуира резултати.

ЛИСТА НА ПРЕДМЕТИ

Семестар 1

Основи на безбедност и безбедносен систем на република македонија (6 ЕКТС)

Студентите да ги завладеат основните академски знаења од областа на безбедноста, категоријалните концепти на безбедноста, системот на безбедност, загрозувањата на безбедноста, современите глобални загрозувања, разузнавачките и безбедносно-контраразузнавачките служби и структурата и функцијата на безбедносно-разузнавачкиот систем на Република Македонија, како темел во натамошното изградување на посебни и специфични знаења на студиската програма – европски интеграции и безбедност.

Вовед во право и уставно право (6 ЕКТС)

Цел на предметната програма како базичен предмет од прва година на студиите е студентите да се стекнат со основни познавања за државата и правото и со основните поими, концепти, институти и институции поврзани со уставното право. Со тоа се овозможува студентите да стекнат солидна основа за совладување на останатите правни дисциплини во нивното понатамошно студирање. При тоа студентите ќе имаат можност да стекнат познавања од материја која се однесува на: организацијата на државната власт, системот на правото, поимот на устав и сите негови општи и посебни карактеристики, темелните вредности на уставниот систем на Република Македонија, како и статусот, организацијата, положбата и функционирањето на централните органи.

Кривично право (9 ЕКТС)

На крајот на совладувањето на предметните содржини студентот треба да:

- ги разбере и препознава основните кривично-правни институти
- стекне знаење и вештини за да ги препознава законските битија на кривичните дела, со цел за докажување на кривичното дело и кривичната одговорност на виновниот сторител
- ги совлада техниките, стекне знаење и вештини за да ги поврзува оперативните криминалистички сознанија за начинот, средствата, времето, местото и просторот на извршување на конкретно кривично дело, со одредена фактичка состојба за одреден кривично-правен настан
- ги совлада техниките, стекне знаење и вештини за да поголема ефикасност во оставрувањето на заштитната функција на кривичното право, што ја имаат надлежните органи за спроведување на Кривичниот законик.

Вовед во криминалистика (6 ЕКТС)

Цели на програмата се студентите низ систематски пристап да се запознаваат и оспособуваат со знаења од областа на криминалистичката наука како трихотомна целина. Низ мултидисциплинарен пристап изучување на процедурите на криминалистичкото постапување (низ гносеолошко-спознајната и хеуристичката дејност) во рамките на предкривичната и кривичната постапка како единствен процес за фундирано истражување на злосторствата и нивните сторители. Оспособување и стекнување со компетенции за ефикасно и ефективно откривање, истражување, разјаснување и докажување на казниви дела и сторители, како и за превенција на криминалитетот.

Англиски јазик 1 (3 ЕКТС)

Надградба на претходно стекнатите знаења по англиски јазик со содржини од областа на безбедноста. Развивање на четирите јазични вештини (зборување, читање, пишување и слушање) преку текстови и вежби на теми од областа на безбедноста. Продлабочување на знаењата од граматиката преку обработка на текстови и вежби на теми поврзани со идната професија на студентите. Развивање на јазичните функции и оспособување на студентите за употреба на јазикот во различни контексти важни за структурата.

Француски јазик 1 (3 ЕКТС)

Запознавање со францускиот јазик за секојдневна комуникација (конверзација и писмено изразување). Поставената цел е на крајот од семестар 1 студентите да бидат способни да положат ДЕЛФ А1 Јуниор како и да се запознаат со основната терминологија за полициско истражување (опис на лице и место, давање алиби)

Германски јазик 1 (3 ЕКТС)

Надградба на претходно стекнатите знаења во Германски јазик 1. Оспособување на студентите да комуницираат на едноставен начин, да го разбираат соговорникот, кога се зборува полека и јасно. Студентите се оспособуваат да поставуваат прашања за трети лица, да разбираат кратки и едноставни описи. Студентите се оспособуваат да пишуваат кратки и едноставни пораки и да пополнуваат лични податоци во формулари, како и за конкретните потреби во нивниот понатамошен професионален ангажман. Се обработуваат едноставни текстови од областа на безбедноста. Се развиваат вештините читање, слушање, зборување и пишување.

Основи на етика (3 ЕКТС)

Основи на етика е теориско емпириска дисциплина. Целта на предметот **Основи на етика** е да ги систематизира знаењата на кои се темели однесувањето на службениците задолжени за спроведување на законот. Задача на предметот **Основи на етика** е да ги објасни поимите:

- Морал и етика, морално постапување и етика, моралот и заедницата,
- Основните етички поими,
- Моралот и правото, значењето на заклетвата, службената легитимација,
- Професионалната етика, етиката на полициската професија, и на останатите професии задолжени за спроведување на законот
- Содржина на етичките начела нужни за спроведување на професионалните вредности, должност да се биде во сервис на граѓаните, почитување на законитоста и настојување за сузбивање на незаконитоста, почитување и заштита на човековите права, еднаквост во извршување на полициските задачи, човечност, етички прашања поврзани со примената на средствата за присила, забрана на мачење и друго нечовечко или понижувачко постапување или казнување, давање помош на настрадали и грижа за здравјето на луѓето,
- Доверливост, обврска за извршување на законските наредби, приврзаност, отпор спрема поткупливост, постојано учење за човековите права и етиката на професијата.

Предметот **Основи на етика** на студентите во процесот на едукација треба да им овозможи стекнување знаења за важноста на етичките вредности со кои се придонесува за

подобар сервис од државните институции и за местото и улогата на етичките вредности за ефикасно, законско постапување на институциите задолжени за спроведување на законот.

Психологија на комуникацијата (3 ЕКТС)

Стекнување на теоретски и практични знаења од психологија на комуникација ; разбирање на различни видови на комуникација (невербална, вербална, емпатична); препознавање и разбирање на комуникација со различни категории на граѓани; демонстрирање на ефективна комуникација (воспоставување контакт, активно слушање, техника на комуникација со која се избегнува конфликт и постигнува соработка); разликување на асертивна од агресивна комуникација ; запознавање со техниката на водење на разговор-интервју и усвојување на правила за водење на разговор со осомничениот и со сведокот; усвојување на правилата за водење на разговор со жртва на кривично дело на начин кој нема дополнително да ја трауматизира; усвојување на правилата за водење на разговор со припадниците на ранливи групи (деца, стари лица, жени, менатално болни, лица со посебни потреби).

Семестар 2

Криминологија (6 ЕКТС)

На крајот на совладувањето на предметните содржини студентот треба да:

- ги разбере и препознава ендегените фактори кои влијаат на криминалот, како индивидуална (поединечна) појава, како што се: темпераментот, карактерот, интелигенцијата и мотивите на сторителот за вршење на конкретно кривично дело, со цел за успешно профилирање на можен сторител и пронаоѓање на вистинскиот виновен сторител
- ги разбере и препознава егзогените фактори кои влијаат на криминалот, како индивидуална (поединечна) појава, како што се семејството, училиштето, работната средина, круговите (друштвото, локалите) каде се движат и регрутираат потенцијални сторители на одредени кривични дела, со цел за успешно профилирање на можен сторител и пронаоѓање на вистинскиот виновен сторител
- стекне знаење и вештини за да ги поврзува криминолошките сознанија за новите појавни облици на определени кривични дела со конкретно кривично дело извршено од страна на можен сторител со одреден психолошки и социјален профил, со цел за пронаоѓање на вистинскиот виновен сторител

Криминална политика (6 ЕКТС)

На крајот на совладувањето на предметните содржини студентот треба да:

- го определи местото на криминалната политика во системот на кривичноправните науки и односот со другите сродни науки;
- ја разбере суштината и значењето на основните криминалнополитички начела и нивната поврзаност и условеност од основните човекови права и слободи;
- ги идентификува основните компоненти/ области (превентивна и репресивна) на криминалната политика и да ја согледа потребата од нивна избланицаност;
- разбере дека превенцијата е условена и треба да се прилагодува на спецификите на различните типови на криминалот; има критички став кон некои „нови“ тенденции на криминалната политика кои во суштина значат враќање на старите и веќе познати методи на криминалната политика карактеристични за недемократските/ тоталитаристички општества.

Социологија (6 ЕКТС)

Стекнување на знаења за основните социолошки категории и современите теории за општествениот развој, проблемите со безбедноста, неопходните услови за остварување на безбедноста во општеството и општествените субјекти одговорни за остварување на безбедноста на различни нивоа;

Социјална патологија (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите за планирање, дизајн и евалуација на превентивни програми и истражувачки проекти од областа на превенција на криминалитетот преку стекнување соодветни знаења за превенција на криминалитетот и безбедност во заедницата.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања: Запознавање на студентите со новите трендови во превенцијата на криминалитетот како концепт и како процес на градење превентивна стратегија за справување со криминалитетот.

б) Вештини: Развивање на студентите вештини и компетенции за развој на превентивни модели во справување со криминалитетот и создавање безбедни средини за живеење, преку планирање соодветни превентивни механизми и развој на превенција базирана на знаење и на докази.

Англиски јазик 2 (3 ЕКТС)

Надградба на претходно стекнатите знаења по англиски јазик со содржини од областа на безбедноста. Развивање на четирите јазични вештини (зборување, читање, пишување и слушање) преку текстови и вежби на теми од областа на безбедноста.

Продлабочување на знаењата од граматиката преку обработка на текстови и вежби на теми поврзани со идната професија на студентите.

Развивање на јазичните функции и оспособување на студентите за употреба на јазикот во различни контексти важни за струката.

Француски јазик 2 (3 ЕКТС)

Запознавање со францускиот јазик за секојдневна комуникација (конверзација и писмено изразување). Поставената цел е на крајот од семестар 1 студентите да бидат способни да положат ДЕЛФ А1 Јуниор како и да се запознаат со основната терминологија за полициско истражување (опис на лице и место, давање алиби)

Германски јазик 2 (3 ЕКТС)

Надградба на претходно стекнатите знаења во Германски јазик 1. Оспособување на студентите да комуницираат на едноставен начин, да го разбираат соговорникот, кога се зборува полека и јасно. Студентите се оспособуваат да поставуваат прашања за трети лица, да разбираат кратки и едноставни описи. Студентите се оспособуваат да пишуваат кратки и едноставни пораки и да пополнуваат лични податоци во формулари, како и за конкретните потреби во нивниот понатамошен професионален ангажман. Се обработуваат едноставни текстови од областа на безбедноста. Се развиваат вештините читање, слушање, зборување и пишување.

Современи социолошки теории (3 ЕКТС)

Очекувани резултати од проучувањето:

Студентот врз основа на знањата што ги добва со проучувањето на содржините на програмата ќе се стекне со основен увид во содржината на социолошките теории и ќе е оспособен за самостојна анализа и толкување на истите

Програмата ги развива следните видови **генерички компетенции:**

а) инструментални компетенции:

Способност за разбирање и анализа на содржината на општествените појави и дејствување важно за струковото знаење;

Способност за поврзување на градивото од ова предметна програма со знаењата со другите општествени науки, особено теориите на криминалитеот;

б) интерперсонални компетенции:

Вештини на интеракциите

Способност за толеранција и почитување на поинакви гледишта и знаења

в) системки компетенции:

Способност за поврзување на различните пристапи, на извори на сознание и знаење

Семестар 3

Криминалистичка тактика (6 ЕКТС)

Способност за идентификување, формулирање и решавање основни проблеми во полето криминалистиката преку употреба на постоечки методи.

Кривично процесно право (6 ЕКТС)

Проучување на правните норми со кои се уредува положбата и овластувањата на процесните странки и другите субјекти кои учествуваат во кривичната постапка, видот, формата и условите за преземање на процесните дејствија со кои се остварува целта на кривичната постапка, како и правните последици во случај на повреда на ваквите прописи.

Изучување на основните процесни институти, начелата на кривичната постапка, нејзините субјекти, докажувањето и доказните средства, како и мерките за обезбедување присуство на лица и на предмети во кривичната постапка. Стекнување на продлабочени знаења за текот на кривичната постапка, и добивање на целосна претстава за нејзиното поведување, текот и завршувањето, како и системот на правните лекови и посебните постапки.

Вовед во полициски науки (6 ЕКТС)

Целта на предметот е да ги воведо студентите во терминологијата која се користи во полициските и безбедносните науки, а фокусот е ставен на систематизацијата на знаењата и поимите за полицијата. Тргувајќи од определувањето на поимот „полиција“, односно спознавање за тоа што претставува полицијата - во организациска и функционална смисла, т.е. се дава преглед на тоа што е полицијата како институција и кои се нејзините извршители, статус и функции.

Научната дисциплина „Вовед во полициски науки“ има за цел да ги интегрира основните поими и знаења од сферата на полицијата, како и од другите полициски науки, и да ги поврзе и презентира на единствен, осмислен начин, според посебна методологија.

Задачата на предметот е да ги интегрира знаењата од другите науки кои се однесуваат на полициската организација или дејност. Предметот нема за цел да ги замени останатите полициски науки, туку да ги интегрира оние поими и елементи кои им се заеднички и да ги презентира на единствен начин, како нивна основа и како можност студентите преку изучување на другите предмети од Катедрата за полициски науки да направат надградба на стекнатите знаења.

Организиран криминал и корупција (6 ЕКТС)

На крајот на совладувањето на предметните содржини студентот треба да:

- ги разбере и разграничува основните типови и облици на организиран криминал
- ги разбере и препознава условите, факторите и причините за појавата на организиран криминал
- ги разбере и препознава условите, факторите и причините за појавата на корупција
- ги препознава видовите, посебните типови и облици на корупција
- ги разликува конвенционалните од неконвенционалните типови на корупција
- ја разбере суштината и препознае потребата на системско-стратешкиот пристап за борба против Организиран криминал и корупција
- ја разбере суштината и препознае потребата од квалитативно нова стратегија за борба против Организиран криминал и корупција

Англиски јазик 3 (3 ЕКТС)

Надградба на претходно стекнатите знаења по англиски јазик со содржини од областа на безбедноста. Развивање на четирите јазични вештини (зборување, читање, пишување и слушање) преку текстови и вежби на теми од областа на безбедноста.

Продлабочување на знаењата од граматиката преку обработка на текстови и вежби на теми поврзани со идната професија на студентите.

Развивање на јазичните функции и оспособување на студентите за употреба на јазикот во различни контексти важни за структурата.

Француски јазик 3 (3 ЕКТС)

Надградба на претходно стекнатите знаења по француски јазик со содржини од областа на безбедноста. На крајот од семестарот, студентите треба да бидат способни да положат ДЕЛФ А2 Јуниор како и да располагаат со вокабулар од полициска терминологија.

Германски јазик 3 (3 ЕКТС)

Надградба на стекнатите знаења во Германски јазик 1 и 2. Оспособување на студентите да разбираат кратки едноставни текстови на вообичаени секојдневни теми и теми кои се релевантни во нивниот понатамошен професионален ангажман. При слушање можат да разберат едноставни описи на насоки на движење и како би стигнале од точка А до точка Б. Со пишување може да опишат каде некој живее и да напишат кратко соопштение или порака. Во однос на усна комуникација се оспособуваат да воспостават контакт и да даваат информации за минати активности. Студентите го заокружуваат нивото А1 според Заедничката европска референтна рамка за познавање на странски јазици.

Меѓународно кривично право (3 ЕКТС)

Во рамките на овој предмет се изучуваат фундаментите и општите принципи на Меѓународното кривично право како научна дисциплина, како и елементите на меѓународните злосторства. Студентите стекнуваат знаења за воените злосторства, злосторствата против човечноста, геноцидот, тортурата, агресијата и тероризмот како меѓународно злосторство. Се изучуваат и следниве институти: границите на јурисдикцијата на државата, екстрадицијата, азилот, признавање-то и извршувањето на странски казнени пресуди, трансферот на казнената постапка, казнено правна помош. Во услови на основање на повеќе меѓународни и мешовити судови за воени злосторства студентите посебно ги проучуваат судењата во Нирнберг и Токио, на ад хоц трибуналите, како и создавањето и организацијата на Меѓународниот кривичен суд. Совладувајќи ја програмата тие се здобиваат со способноста за препознавање и критичко елаборирање на битните елементи кои доведоа до судењата и донесените пресуди за воените злосторства во поранешна Југославија, како и на поважните случаи пред Меѓународниот кривичен суд.

Социологија на политиката (3 ЕКТС)

Очекувани резултати од проучувањето:

Студентот врз основа на знаењата што ги добва со проучувањето на содржините на програмата ќе се стекне со основен увид во содржината на политиката (поими, пристапи, спорови, процеси) и ќе е оспособен за самостојна анализа и толкување на истите

Програмата ги развива следните видови **генерички компетенции:**

а) инструментални компетенции:

Способност за разбирање и анализа на содржината на политиката и политичкото дејствување важно за струковото знаење;

Способност за поврзување на градивото од ова предметна програма со знаењата од основните социолошки теории;

б) интерперсонални компетенции:

Вештини на интеракциите

Способност за толеранција и почитување на поинакви гледишта и знаења

Семестар 4

Психологија на криминалното однесување (6 ЕКТС)

Студентите да ја разберат улогата на психолошките фактори во настанокот и развојот на криминалното однесување. Да научат да го проценуваат подрачјето на емоциите, мотивацијата и моралниот развој и нивната важност во формирањето на личноста. Да ја разберат етиологијата на криминалната личност и психолошките карактеристики на одредени типови на криминалци, особено профил на насилни извршители на кривичните дела (убиства, експлозивно насилство, сексуални насилства, семејно насилство); да ги разликуваат психопатските од непсихопатските извршители на кривичните дела.

Пенологија (6 ЕКТС)

Запознавање на студентите со историјата на пенолошката мисла и практика, нејзиното место во правниот систем на државата, видовите на општествена реакција на експесните поведенија и на криминалните однесувања на поединци, оправданоста и целите на санкциите, изрекување и извршување на казната лишување од слобода, затвореничко општество, правата на лицата лишени од слобода, постпенална помош.

На крајот на совладувањето на предметните содржини студентот треба да може да ги:

- *опише* придобивките на цивилизацискиот развој на општеството во контекст на еволуцијата и хуманизирањето на санкциите, а посебно на најзастапената, казната затвор;
- *објасни* основните принципи на современите пенитенцијарни системи (посебно опсервацијата и класификацијата, одн. категоризацијата на пенитенцијарните установи, согласно принципот на индивидуализација)
- *објасни* принципите на извршувањето на санкциите според позитивното законодавство на Р. Македонија;
- *познава и идентификува* правата, погодностите и одговорностите на осудените лица предвидени со меѓународните документи и имплементирани во позитивното законодавство;
- *воочи и разграничи* специфичностите во извршувањето на конкретните кривични санкции согласно Законот за извршување на санкциите.

Меѓународен тероризам (6 ЕКТС)

Способност за прибирање, анализирање и презентирање информации за тероризмот и терористичките активности.

Економско – финансиски криминал (3 ЕКТС)

Идентификува појавни облици и форми на економско – финансиски криминал, ги дефинира нивните криминалистички карактеристики, препознава фактори и услови кои му погодуваат на овој криминал, ги идентификува својствата и статусот на сторителите, планира и реализира криминалистичко и финансиско истражување со примена на аналитички и компаративни методи со цел обезбедување на материјални докази за криминалната ситуација и успешно водење на предистражна, истражна и кривична постапка.

Сообраќајна делинквенција (3 ЕКТС)

Низ мултидисциплинарен пристап студентите да се стекнат со основни и продлабочени знаења од областа на сообраќајот, безбедноста, правните и криминолошките науки; спознавање на факторите кои ја детерминираат сообраќајната делинквенција, и оспособување за самостојно, тимско, компетентно и непосредно дејствување во истражување и разрешувањето на опасните ситуации во сообраќајот, и на тој начин да даваат соодветен придонес во превенцијата и ефективна репресија на сообраќајната делинквенција.

Англиски јазик 4 (3 ЕКТС)

Надградба на претходно стекнатите знаења по англиски јазик со содржини од областа на безбедноста. Развивање на четирите јазични вештини (зборување, читање, пишување и слушање) преку текстови и вежби на теми од областа на безбедноста. Продлабочување на знаењата од граматиката преку обработка на текстови и вежби на теми поврзани со идната професија на студентите. Развивање на јазичните функции и оспособување на студентите за употреба на јазикот во различни контексти важни за структурата.

Француски јазик 4 (3 ЕКТС)

Надградба на претходно стекнатите знаења по француски јазик со содржини од областа на безбедноста.

На крајот од семестарот, студентите треба да бидат способни да положат ДЕЛФ А2 Јуниор како и да располагаат со вокабулар од полициска терминологија.

Германски јазик 4 (3 ЕКТС)

Надградба на стекнатите знаења во Германски јазик 1 и 2. Оспособување на студентите да разбираат кратки едноставни текстови на вообичаени секојдневни теми и теми кои се релевантни во нивниот понатамошен професионален ангажман. При слушање можат да разберат едноставни описи на насоки на движење и како би стигнале од точка А до точка Б. Со пишување може да опишат каде некој живее и да напишат кратко соопштение или порака. Во однос на усна комуникација се оспособуваат да воспостават контакт и да даваат информации за минати активности. Студентите го заокружуваат нивото А1 според Заедничката европска референтна рамка за познавање на странски јазици.

Економија на криминалот (3 ЕКТС)

Оваа предметна програма се занимава со основните концепти на економијата и криминологијата. Студентите ќе бидат подготвени да одговорат на прашањата кои се основните концепти на економијата, ќе бидат способни да прават анализа на причините и последиците од криминалот преку анализа на илегалните пазари, даночната политика, сивата економија, перење пари. Познавањето на економското мерење на криминалот ќе им овозможи и познавање на влијанието на криминалот врз другите аспекти на економски живот, вклучувајќи го образованието, здравствената грижа, пазарот на труд.

Семестар 5

Човекови права и слободи (6 ЕКТС)

Цел на предметната програма е систематизирање на материјата од областа на човековите права (меѓународни документи, национална легислатива како и во теориските анализи за одделни прашања), во функционална целина соодветна на потребите на демократското општество. Во рамките на наставниот процес ќе бидат проучени изворите на актуелниот систем, базичните принципи и практиката, употребата и ограничувањата на меѓународниот систем на договори и конвенции, односот меѓу меѓународните обврски и националната имплементација. Задача на наставата во рамките на овој предмет е да им овозможи на студентите:

- стекнување знаења од областа на човековите права и слободи,
- согледување на човековите права како основа на функционирање на демократското општество,
- развој на интелектуални вештини за перцепција на ситуациите и активностите низ призмата на концептот за човековите права,
- алатки за практикување и заштита на човековите права,
- воочување на проблемите и контрадикторностите во имплементацијата на концептот и
- ќе ги зголеми критичките и аналитички вештини во однос на материјата за промоција и заштита на човековите права и слободи.

Основи на виктимологија (6 ЕКТС)

На крајот на совладувањето на предметните содржини студентот треба да:

- го разбере значењето на проучувањето на жртвата на криминалитетот за криминогенезата и виктимогенезата
- го препознава местото на жртвата/ оштетениот во системот на кривичното дело;
- се мотивира практично да ги примени виктимолошките сознанија на планот на превенцијата и откривањето на непознат стрител;
- го сфати значењето на соработката на жртвата со органите на системот на кривичната правда (пријавувањето, откривањето и прбирањето на докази, учество во постапката, извршувањето на санкцијата и др.)
- да стекне основни вештини за водење разговор со жртвата/оштетениот

Превенција на криминалитет (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите за планирање, дизајн и евалуација на превентивни програми и истражувачки проекти од областа на превенција на криминалитетот преку стекнување соодветни знаења за превенција на криминалитетот и безбедност во заедницата.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања: Запознавање на студентите со новите трендови во превенцијата на криминалитетот како концепт и како процес на градење превентивна стратегија за справување со криминалитетот.

б) Вештини: Развивање на студентите вештини и компетенции за развој на превентивни модели во справување со криминалитетот и создавање безбедни средини за живеење, преку планирање соодветни превентивни механизми и развој на превенција базирана на знаење и на докази.

Компјутерски криминал (3 ЕКТС)

Препознава појавни облици и форми на компјутерски криминал, идентификува сторители на компјутерски криминал, објаснува начини на извршување и пронаоѓа, планира и реализира процес на извлекување, анализира и споредува електронски докази со други материјални и идеални докази во една криминална ситуација, решава компјутерски инциденти и подготвува презентација на компјутерските – електронските докази.

Полиција и јавност (3 ЕКТС)

Целта на предметната програма е студентите да стекнат знаења за функцијата и значењето на цивилното општество (јавноста) во релација со полицијата како општествена институција и орган на државната управа; Да се запознаат со предизвиците и важноста на остварените комуникации и воспоставени односи на соработка и доверба помеѓу полицијата и: граѓаните, општествените, социјалните, етничките и маргинализираните групи, граѓанските здруженија, интересовните групи и политичките партии, синдикалните организации, професионалните комори, приватните агенции за обезбедување и заштита, образовните институции, медиумите и др.

Еколошки криминал (3 ЕКТС)

Студентот, преку стекнување на основните сознанија во врска со проблемот на загрозување и заштита на животната средина, како и со надградбата со проблематиката која се однесува на современата безбедносна стратегија за спречување на еколошкиот криминалитет, ќе се здобие со доволно стручни знаења и искуство за да може оперативно, во целина и ефикасно, да работи во ОВР и други соодветни институции на откривањето и докажувањето на еколошките кривични дела, како и да менаџира со управувањето со заштитата на животната средина.

Студентот ќе развие и способност за препознавање на кримогени фактори за појава на еколошки криминал, како и препознавање и анализа на појавните форми и облици на истиот.

Девијантност и неформална социјална контрола (3 ЕКТС)

Стекнување знаења за девијантноста и неформалната општествена контрола како ефикасен облик на општествена превенција. Усвојување на потребните знаења за успешно препознавање на различните девијации и најсоодветните начини на неформална социјална контрола.

Оспособување за примена на современите превентивни мерки на примарна, секундарна и терцијарна превенција на девијациите преку неформалната општествена контрола

Семестар 6

Правосуден систем (6 ЕКТС)

Изучување на македонскиот правосуден систем. Темелно проучување на основните начела на судската власт, надлежноста и организацијата на судовите, изборот и разрешувањето на судиите и судиите-поротници, нивните права, обврски и имунитет и сл. Темелно проучување на надлежноста, основањето, укинувањето, организацијата и функционирањето на Јавното обвинителство, основите и постапката за именување и разрешување на Јавниот обвинител на РМ, основите за престанок на функцијата Јавен обвинител на РМ, основите за избор и разрешување на јавните обвинители; основи за престанок на функцијата јавен обвинител и сл. Изучување на определени теми кои се однесуваат на правосудната администрација, органите кои учествуваат во постапката, , на адвокатурата, нотаријатот, јавното правобранителство и сл. Стекнување на продлабочени знаења за реформата на правосудниот систем.

Малолетничка делинквенција (6 ЕКТС)

На крајот на совладувањето на предметните содржини студентот треба да :

- може да ги објасни главните теоретски и практични концепти на малолетничката делинквенција, како и можноста за превенирање на штетните последици од криминализацијата на малолетните лица;
- може да ја објасни феноменологијата и етиологијата на малолетничката делинквенција
- може да ја разбере суштината на новиот модел на малолетничка правда инкорпориран во Законот за малолетничка правда и новата улога и однос спрема малолетните лица во конфликт со законот.
- се стекне со елементарни вештини за соодветно постапување со малолетници во конфликт со законот

Методологија на криминолошки истражувања (6 ЕКТС)

Студентите се стекнуваат со основните знаења од методологијата на истражувањето на безбедносните појави, посебно основните содржини и принципи на логичкото мислење. Тие се способни да ги разликуваат научните од другите видови сознанија, го познаваат предметот и методиите на методологијата.

Стекнуваат знаења за процесот на изработката и реализацијата на проектот на истражувањето. При тоа како посебно специфични знаења се осопособеноста да ги дефинираат податоците, да ги познаваат техниките за собирање, средување и обработка на податоците, посебно на статистичките техники на обработка и прикажување на податоците.

Родови перспективи на криминалот (6 ЕКТС)

Цел на предметната програма е проучување на криминолошки теми поврзани со родот и криминалот, а особено влијанието на родовите односи врз криминалот и казнено правниот систем. Во наставниот процес се изучуваат и криминалитетот на жените и криминалитетот на мажите. Посебно внимание се посветува на нееднаквоста и инкриминирањето во контекст на општествената конструкција на родот и влијанието на родот врз природата и обемот на криминалот и казнено правната реакција. Темите кои се

проучуваат вклучуваат компаративна перспектива во проучувањето на криминалитетот на мажите и на жените. Задача на наставата во рамките на овој предмет е да им овозможи на студентите:

- Развивање на продлабочено разбирање за видовите криминал и поврзаноста со родот
- Развој на интелектуални вештини за себеперцепција и разбирање на општеството во кое живееме низ социо-криминолошка призма

Безбедносни стратегии (3 ЕКТС)

Основната цел на предметот е студентите да се стекнат со основни и напредни знаења за безбедносните стратегии (националните стратегии и националните акциони програми), да можат активно да учествуваат во изготвување и имплементирање на стратегиите, да препознаваат активности за дефинирање на вредности, нивно загрозување и начини за справување со истите, за менаџментот како наука и за менаџментот во безбедносните институции.

Форензичка криминологија (3 ЕКТС)

Студентот ќе може да ги опишува, дискутира и објаснува предиспозициите за сторување на конкретното кривично дело, преципитативните фактори (што допринело за сторување на делото), истражување на улогата на жртвата притоа осврнувајќи се на нејзиното медицинско досие, финансиско досие, механизмот или причините за смртта. Ќе стекне потребни знаења за истражување и експериментирање преку практикување на метакогнитивни вештини на размислување со цел вешто концептуализирање, анализирање, синтетизирање, евалуација на информациите собрани или генерирани преку набљудување, расудување, искуство или комуникација. Ќе стекне вештина за интерпретирање на ригорозни и скептични анализи на целиот корпус на докази, кои бараат објективно и сеопфатно споредување на фактите од случајот и околностите на секое парче доказ.

Справување со ризици (3 ЕКТС)

Стекнување основни знаења за ризиците воопшто, а посебно за безбедносните ризици. Разбирање на современите теоретски и методолшки парадигми во сферата на безбедносните ризици. Усвојување на најзначајните методи и модели на анализирање, проценување, прогнозирање и справување со ризиците. Оспособување за самостојно, систематско и квалитетно препознавање, анализирање, проценување, прогнозирање и справување со безбедносните ризици. Оспособување за разликување и применување на стратегиите за справување со безбедносните ризици.

НАСОКА – ТЕОРЕТСКА КРИМИНОЛОГИЈА И ИСТРАЖУВАЊЕ

Семестар 7

Криминолошки теории (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите како да ги разберат и применат криминолошките теории во практиката, односно како да развијат истражувачки капацитети за проверување и развој на криминолошките теории.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

запознавање на студентите со развојот на теориите во рамките на криминологијата како теоретска и практична научна област, кои ги објаснуваат причините за криминалитетот како индивидуална и како масовна општествена појава

б) Вештини:

развивање на студентите вештини и компетенции за понатамошен развој и истражување на основните теоретски постулати на криминологијата со помош на мултидисциплинарен пристап и оспособување за вклучување во истражувачки проекти за истражување на етиологијата на криминалитетот.

Ресторативна правда (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите за новиот ресторативен пристап во одговор на криминалот преку мирно решавање на кривичните спорови со вклучување на жртвата и на заедницата во нивното решавање.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

Запознавање на студентите со концептот на ресторативна правда, како нетрадиционален начин на справување со криминалот и разликување меѓу ретрибутивна и ресторативна правда и

Разбирање на принципите и целите на ресторативната правда и прифаќање на ресторативните модели и практики

б) Вештини: Развивање на студентите вештини и компетенции за примена на постапката на медијација меѓу жртва и сторител како нов начин на справување со криминалот, како и вештини за застапување и придобивање на улогата на заедницата во решавање на кривичните дела надвор од казненосправниот систем

Компаративна криминологија (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите како да ги разберат и препознаат свестките трендови на криминалитетот (развој, динамика и движење), глобалните движења кои го условуваат, како и компаративни анализи и состојби на криминалот во поедини држави во светот.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

запознавање на студентите со глобалните перспективи на криминалот, вклучувајќи го развојот на криминалот во светски размери и во поедини држави во светот
стекнување соодветни знаења за значењето на компаративните студии и истражувања поврзани со феноменологијата и етиологија на криминалот во светот.

б) Вештини:

развивање на студентите вештини и компетенции за компаративни истражувања и анализи на криминалитетот како опасност која се заканува на целото општество и развивање свест за состојбата на криминалитетот во Република Македонија како дел од т.н. глобализација.

Превенција на современите облици на криминал (6 ЕКТС)

Една од целите на предметната програма е преку запознавање со научно – теоретски и нормативни основи, како и со стратешките пристапи за неутрализирање на основните причини за појавата на современите облици на конвенционален и неконвенционален криминал, студентите да стекнат знаења за добра теоретска база, како и способности и компетенции за анализа и дизајнирање превентивни активности за спречување на овие современи облици криминал. Исто така, студентите ќе бидат компетентни за препознавање на дијалектичката поврзаност односно меѓузависност на превенцијата и репресијата на криминалот, со цел за одбирање на најоптимални превентивни мерки заопределен облик на криминал.

Меѓународна безбедност и надворешна политика-криминолошки аспекти (6 ЕКТС)

Во основа, целите на оваа предметна програма се така дизајнирани за да студентите во рамките на студиската програма по Криминологија и криминална политика стекнат знаења и способности со кои во нивната практична работа на идниот професионален ангажман ќе можат мериторно да анализираат прашања и проектираат решенија што имаат допирни точки со меѓународната безбедност и надворешната политика, преку продлабочен екстра-институционален пристап гледано низ призма на подлабоките социо- криминолошки аспекти на посочените феномени. Во таа насока, освен досега познатите парадигми на Меѓународните односи: либерални, реалистични, плурални, марксистички и социјално конструктивистички (инаку, според плуралистите студиите за безбедност преставуваат само мала поддисциплина на огромниот предмет на Меѓународните односи), на студентите ќе им бидат отворени и нови димензии на феномените, со цел преку што поширока концептуална рамка да можат што пообјективно и за националниот интерес на земјата што пооптимално да ги согледуваат, анализираат и проектираат можните потези, одлуки и системски решенија во кохерентни и комлементарни планови, национални стратегии и сл.

Филозофија на кривичното право (6 ЕКТС)

Меѓудругите цели на оваа предметна програма е и целта да им овозможи на студентите да стекнат знаење и способности за препознавање на филозофско правните категории, како што се стварноста (реалноста) и вредноста, од една страна и антиномиите на идејата за правото поврзани со вредноста, како културна и цивилизациска творба, од друга страна. Понатаму, друга цел е студентите да стекнат знаења за архетипскиот однос на правото со поимите на моралот, обичаите, правдата и правичноста. Особено значајна цел е студентите да стекнат знаење и способности да ги сфатат разграничувањата помеѓу филозофијата на кривичното право и науката за кривично право и да извлечат практични консеквенции во однос на најважните кривично правни институти и отворени филозофско-правни (вредносни) прашања поврзани со кривичното право како гранка на правото и како практична дејност. Во таа смисла, целта на оваа предметна програма е и да им овозможи на студентите да стекнат знаења, вештини и способности да делуваат и размислуваат најоптимално и најрационално во текот на нивниот професионален ангажман, во контекст на одговорите на прашањето (меѓудругите разни прашања): зошто поради претерано строгата и крута примена на правото доаѓа до неправда?

Семестар 8

Санкции во заедницата (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите за препознавање на значењето и улогата на заедницата во примена на кривичните санкции спрема сторителите на кривични дела, како и спрема лицата кои манифестираат девијантни поведенија.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

Запознавање на студентите со кривичните санкции кои значат алтернативи на затворот и кои се извршуваат во заедницата, и со развојот и значењето на т.н. систем на пробација кој значи систем на контрола и надзор спрема лицата кои манифестираат состојби на ризик и делинквентни однесувања.

Разбирање на принципите и целите на санкциите кои се извршуваат во заедницата, и нивно прифаќање како услов за успешна интераграција на сите лица кон кои се применуваат во заедницата.

б) Вештини: Развивање на студентите вештини и компетенции за застапување за примената на санкциите во заедницата, како дел од казнено-правниот систем, и вештини за придобивање на улогата на заедницата во прифаќање и давање помош и заштита на лицата кои манифестираат состојби на ризик и делинквентни однесувања.

Основи на статистика на криминалот (6 ЕКТС)

Студентот располага со основните знаења од статистиката и примената на статистичките знаења во анализата на криминалитетот и при тоа тој е способен и развива критичко мислење, развива стратемско размислување и е способен да ги синтетизира податоците, да дефинира информации и да извлекува заклучоци;

Умеа да ги примени показателите на централната тенденција, мерките на дисперзијата, да ги утврди карактеристиките на дистрибуцијата и врз таа основа да премеа показатели со кои ќе го утврди интензитетот на врските меѓу појавите.

Студентот е способен табеларно и графички да ги прикаже податоците, да ги интерпретира, донесе заклучоци, како и да обмисли и примени аналитички алатки за анализа на појавите на криминалитет.

Психологијата во криминолошките истражувања (6 ЕКТС)

Студентите да ги разликуваат психолошките методи и техники кои можат да се применат во криминолошките истражувања. Да ја разберат клиничката метода и нејзиното значење во криминолошките истражувања; да ја разберат улогата на психодијагностиката во психолошките истражувања и можност за примената во криминологијата; да научат да ја применуваат квалитативна методологија во истражувањата.

Прогноза на криминалитетот (6 ЕКТС)

Цел на предметната програма е запознавање на студентите со апликативните можности на криминологијата во превенција на криминалитетот, неговото спречување и откривање. Во рамките на наставниот процес ќе бидат проучени базичните принципи и практиката, употребата и ограничувањата на прогнозата на криминалитетот, преку теориските концепти на криминологијата на околината, теоријата на рационален избор, теоријата на рутинска активност, и теоријата на игра. Студентите ќе се запознаат со различните области кои се однесуваат на просторните аспекти на криминалот во што ќе бидат вклучени теориите за криминалот и местото, преместување и распространување на криминалот, просторни аспекти на индивидуалниот, групниот и организираниот криминал а ќе се стекнат со знаење за:

- профилирање на криминалот
- мапирање на криминалот
- пронаоѓање на знаење од податоците (дата мининг)

Комуникациски вештини (6 ЕКТС)

Стекнување на вештини потребни за реализацијана ефективна комуникација во професионални релации.

НАСОКА – КРИМИНАЛНА ПОЛИТИКА И ПРЕВЕНЦИЈА

Семестар 7

Превенција на современите облици на криминал (6 ЕКТС)

Една од целите на предметната програма е преку запознавање со научно – теоретски и нормативни основи, како и со стратешките пристапи за неутрализирање на основните причини за појавата на современите облици на конвенционален и неконвенционален криминал, студентите да стекнат знаења за добра теоретска база, како и способности и компетенции за анализа и дизајнирање превентивни активности за спречување на овие современи облици криминал. Исто така, студентите ќе бидат компетентни за препознавање на дијалектичката поврзаност односно меѓузависност на превенцијата и репресијата на криминалот, со цел за одбирање на најоптимални превентивни мерки заопределен облик на криминал.

Криминолошки теории (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите како да ги разберат и применат криминолошките теории во практиката, односно како да развијат истражувачки капацитети за проверување и развој на криминолошките теории.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

запознавање на студентите со развојот на теориите во рамките на криминологијата како теоретска и практична научна област, кои ги објаснуваат причините за криминалитетот како индивидуална и како масовна општествена појава

б) Вештини:

развивање на студентите вештини и компетенции за понатамошен развој и истражување на основните теоретски постулати на криминологијата со помош на мултидисциплинарен пристап и оспособување за вклучување во истражувачки проекти за истражување на етиологијата на криминалитетот.

Ресторативна правда (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите за новиот ресторативен пристап во одговор на криминалот преку мирно решавање на кривичните спорови со вклучување на жртвата и на заедницата во нивното решавање.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

Запознавање на студентите со концептот на ресторативна правда, како нетрадиционален начин на справување со криминалот и разликување меѓу ретрибутивна и ресторативна правда и

Разбирање на принципите и целите на ресторативната правда и прифаќање на ресторативните модели и практики

б) Вештини: Развивање на студентите вештини и компетенции за примена на постапката на медијација меѓу жртва и сторител како нов начин на справување со криминалот, како и вештини за застапување и придобивање на улогата на заедницата во решавање на кривичните дела надвор од казненосправниот систем

Компаративни правосудни системи (6 ЕКТС)

Совладување на меѓународните стандарди за човековите права како рамка за компаративното кривично процесно право и правосудните системи.

Проучување на системите на кривичната постапка (процесни институти и норми, принципи врз кои се темели кривичната постапка, нејзин тек и сл.).

Стекнување на продлабочени знаења за правосудните системи на повеќе држави.

Споредување на правосудните системи и законските решенија на повеќе држави и воочување на нивните специфичности, сличности и разлики во начинот на уредување на кривичната постапка.

Запознавање со реформите на правосудните системи на повеќе држави.

Криминалистичка методика (6 ЕКТС)

Се изучуваат современите форми на криминалитет. Со тоа студентот, ќе стане способен за идентификување и издвојување на секое посебно кривично дело според елементите на истото, да умее да ги селектира фактите и доказите заради расветлување на делата и казнување на сторителите. Ќе се стекнува со основни сознанија во врска со видовите на кривичните дела, (крвни деликти, измами, разбојништва, кражби, уцени, и др) како и со надградбата со проблематиката која се однесува на начините на извршување на кривичните дела. Ќе се здобие со доволно стручни знаења и искуство за да може оперативно, во целина и ефикасно, да работи во ОВР и други соодветни институции на откривањето и докажувањето на кривични дела.

Филозофија на кривичното право (6 ЕКТС)

Меѓудругите цели на оваа предметна програма е и целта да им овозможи на студентите да стекнат знаење и способности за препознавање на филозофско правните категории, како што се стварноста (реалноста) и вредноста, од една страна и антиномиите на идејата за правото поврзани со вредноста, како културна и цивилизациска творба, од друга страна. Понатаму, друга цел е студентите да стекнат знаења за архетипскиот однос на правото со поимите на моралот, обичаите, правдата и правичноста. Особено значајна цел е студентите да стекнат знаење и способности да ги сфатат разграничувањата помеѓу филозофијата на кривичното право и науката за кривично право и да извлечат практични консеквенции во однос на најважните кривично правни институти и отворени филозофско-правни (вредносни) прашања поврзани со кривичното право како гранка на правото и како практична дејност. Во таа смисла, целта на оваа предметна програма е и да им овозможи на студентите да стекнат знаења, вештини и способности да делуваат и размислуваат најоптимално и најрационално во текот на нивниот професионален ангажман, во контекст на одговорите на прашањето (меѓудругите разни прашања): зошто поради претерано строгата и крута примена на правото доаѓа до неправда?

Семестар 8

Санкции во заедницата (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите за препознавање на значењето и улогата на заедницата во примена на кривичните санкции спрема сторителите на кривични дела, како и спрема лицата кои манифестираат девијантни поведенија.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

Запознавање на студентите со кривичните санкции кои значат алтернативи на затворот и кои се извршуваат во заедницата, и со развојот и значењето на т.н. систем на пробација кој значи систем на контрола и надзор спрема лицата кои манифестираат состојби на ризик и делинквентни однесувања.

Разбирање на принципите и целите на санкциите кои се извршуваат во заедницата, и нивно прифаќање како услов за успешна интераграција на сите лицата кон кои се применуваат во заедницата.

б) Вештини: Развивање на студентите вештини и компетенции за застапување за примената на санкциите во заедницата, како дел од казнено-правниот систем, и вештини за придобивање на улогата на заедницата во прифаќање и давање помош и заштита на лицата кои манифестираат состојби на ризик и делинквентни однесувања.

Превенција на социопатолошки појави (6 ЕКТС)

Стекнување знаења за превенцијата воопшто и посебно во социјалната патологија

Усвојување на потребните знаења за успешно препознавање и делување во превенирањето на социопатолошките појави

Оспособување за примена на современите превентивни мерки на примарна, секундарна и терцијарна превенција на социопатолошките појави

Компаративни полициски системи (6 ЕКТС)

Компаративни полициски системи е теориско емпириски, интердисциплинарен предмет. Целта на предметот **Компаративни полициски системи** е да ги систематизира знаењата и поимите за различни полициски модели. Задачата на предметот **Компаративни полициски системи** е да ги интегрира знаењата кои се однесуваат за различни полициски организации и да ги објасни сличностите и разликите. Исто така се оценуваат историските, компаративни и современи развои, како и природата на полициската работа со пошироко објаснување за социјално-економските, културни и политички промени во последните два века.

Така сфатен предметот **Компаративни полициски системи** на студентите треба да им овозможи основни знаења заради полесно совладување на останатите правни, полициски, безбедносни, криминолошки и криминалистички науки.

Полиција во заедницата (6 ЕКТС)

Студентите се стекнуваат со основните знаења од соработката на полицијата во заедницата, посебно на полицијата како институција и феномен нејзината положба во заедницата со цел да се развиваат демократските процеси и да се унапредува соживотот, како и да јакне безбедноста на граѓаните; Студентот е способен да ги идентификува општествените, економски и политички услови за дејствувањето на полицијата како општествена група и организација, способен да комуницира со заедницата, се стекнува со вештини и знаења поврзани до функционирањето на заедницата и поседува знаења од областа на општествената, политичката и уставно-правната област и општествениот и политичкиот живот;

Студентот е оспособен со знаења и можности да идентификува и разрешува проблеми, како и да изработува проекти како средство за поттикнување и разрешување на прашањата поврзани со потребите интересите на граѓаните во локалната заедница.

Комуникациски вештини (6 ЕКТС)

Стекнување на вештини потребни за реализацијана ефективна комуникација во професионални релации.

НАСОКА – ВИКТИМОЛОГИЈА СО РЕСТОРАТИВНА ПРАВДА

Семестар 7

Виктимологија- посебен дел (6 ЕКТС)

На крајот на совладувањето на предметните содржини студентите би требало да:

- го поврзе општиот и посебниот дел на виктимологијата и да ги идентификува/ препознава критериумите за класификација на жртви на криминалитет
- ги воочи карактеристиките и спецификите на жртвите на различните типови на криминалитет
- го сфати нивното значење и да може да ги планира/ земе предвид во вршењето на своите идни работни задачи/идна професија
- биде мотивиран за понатамошно истражување на виктимолошките аспекти на постојните и некои нови форми криминалитет

Криминолошки теории (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите како да ги разберат и применат криминолошките теории во практиката, односно како да развијат истражувачки капацитети за проверување и развој на криминолошките теории.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

запознавање на студентите со развојот на теориите во рамките на криминологијата како теоретска и практична научна област, кои ги објаснуваат причините за криминалитетот како индивидуална и како масовна општествена појава

б) Вештини:

развивање на студентите вештини и компетенции за понатамошен развој и истражување на основните теоретски постулати на криминологијата со помош на мултидисциплинарен пристап и оспособување за вклучување во истражувачки проекти за истражување на етиологијата на криминалитетот.

Ресторативна правда (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите за новиот ресторативен пристап во одговор на криминалот преку мирно решавање на кривичните спорови со вклучување на жртвата и на заедницата во нивното решавање.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

Запознавање на студентите со концептот на ресторативна правда, како нетрадиционален начин на справување со криминалот и разликување меѓу ретрибутивна и ресторативна правда и

Разбирање на принципите и целите на ресторативната правда и прифаќање на ресторативните модели и практики

б) Вештини: Развивање на студентите вештини и компетенции за примена на постапката на медијација меѓу жртва и сторител како нов начин на справување со криминалот, како и вештини за застапување и придобивање на улогата на заедницата во решавање на кривичните дела надвор од казненосудниот систем

Превенција на виктимизација и заштита на жртви (6 ЕКТС)

Цели на предметната програма се студентот да се стекне со следниве компетенции:

- Да може да ја разбере суштината и значењето на превенцијата на виктимизација
- Да може да ги анализира и критички да ги оценува различните програми и мерки за превенција на виктимизација од различни облици на криминалитет
- Да може да ја разбере и процени улогата на субјектите на формалната и неформалната контрола во креирање на програми и преземање на мерки за превенција на виктимизација
- Да може да ја разбере потребата од помош и заштита на жртвата пред, за време и по извршувањето на делото
- Да се запознае со улогата на органите, установите, службите, организациите и др. во давањето помош и поддршка
- Да ги согледа последиците од несоодветниот однос спрема жртвите и да се стекне со основни знаења за постапувањето со жртвите

Превенција на современите облици на криминал (6 ЕКТС)

Една од целите на предметната програма е преку запознавање со научно – теоретски и нормативни основи, како и со стратешките пристапи за неутрализирање на основните причини за појавата на современите облици на конвенционален и неконвенционален криминал, студентите да стекнат знаења за добра теоретска база, како и способности и компетенции за анализа и дизајнирање превентивни активности за спречување на овие современи облици криминал. Исто така, студентите ќе бидат компетентни за препознавање на дијалектичката поврзаност односно меѓузависност на превенцијата и репресијата на криминалот, со цел за одбирање на најоптимални превентивни мерки заопределен облик на криминал.

Филозофија на кривичното право (6 ЕКТС)

Меѓудругите цели на оваа предметна програма е и целта да им овозможи на студентите да стекнат знаење и способности за препознавање на филозофско правните категории, како што се стварноста (реалноста) и вредноста,од една страна и антиномиите на идејата за правото поврзани со вредноста, како културна и цивилизациска творба,од друга страна. Понатаму, друга цел е студентите да стекнат знаења за архетипскиот однос на правото со поимите на моралот, обичаите, правдата и правичноста. Особено значајна цел е студентите да стекнат знаење и способности да ги сфатат разграничувањата помеѓу филозофијата на кривичното право и науката за кривично право и да извлечат практични консеквенции во однос на најважните кривично правни институти и отворени филозофско-правни (вредносни) прашања поврзани со кривичното право како гранка на правото и како практична дејност. Во таа смисла, целта на оваа предметна програма е и да им овозможи на студентите да стекнат знаења, вештини и способности да делуваат и размислуваат најоптимално и најрационално во текот на нивниот професионален ангажман, во контекст на одговорите на прашањето (меѓудругите разни прашања): зошто поради претерано строгата и крута примена на правото доаѓа до неправда?

Семестар 8

Санкции во заедницата (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите за препознавање на значењето и улогата на заедницата во примена на кривичните санкции спрема сторителите на кривични дела, како и спрема лицата кои манифестираат девијантни поведенија.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

Запознавање на студентите со кривичните санкции кои значат алтернативи на затворот и кои се извршуваат во заедницата, и со развојот и значењето на т.н. систем на пробација кој значи систем на контрола и надзор спрема лицата кои манифестираат состојби на ризик и делинквентни однесувања.

Разбирање на принципите и целите на санкциите кои се извршуваат во заедницата, и нивно прифаќање како услов за успешна интераграција на сите лицата кон кои се применуваат во заедницата.

б) Вештини: Развивање на студентите вештини и компетенции за застапување за примената на санкциите во заедницата, како дел од казнено-правниот систем, и вештини за придобивање на улогата на заедницата во прифаќање и давање помош и заштита на лицата кои манифестираат состојби на ризик и делинквентни однесувања.

Методика на истражување на малолетничка делинквенција (6 ЕКТС)

Препознавање на појавните облици и форми на криминалитет кои го вршат малолетниците, идентификација на малолетните сторители, планирање и реализација на меѓуинституционална соработка во истражувањето на криминалитет вршен од малолетници, пронаоѓање, селектирање и анализирање на докази за сторени кривични дела од малолетни сторители.

Деца жртви на криминал (6 ЕКТС)

На крајот на курсот совладувањето на предметните содржини студентот треба да:

- се сензибилизира во однос на децата како жртви на криминал
- ја сфати нивната специфична положба и потребата од помош и заштита
- ја сфати својата улога во постапувањето со оваа ранлива група
- се стекне со основни знаења и вештини за постапување со оваа ранлива група.

Права на жртвите од криминал (6 ЕКТС)

Цели на предметната програма се студентот да се стекне со следниве компетенции:

- Да биде во можност да ги проучува и идентификува различните права на жртвите од криминал
- Да може да критички да ги анализира различните права на жртвите од криминал и да може да направи проценка на нивната практична имплементација
- Да може да ја разбере улогата на правосудните органи и другите организации во процесот на заштита на правата на жртвите, давањето на помош и заштита.

Комуникациски вештини (6 ЕКТС)

Стекнување на вештини потребни за реализацијана ефективна комуникација во професионални релации.

НАСОКА – СОЦИЈАЛЕН И ПСИХОЛОШКИ ТРЕТМАН НА ДЕВИЈАНТНИТЕ ОДНЕСУВАЊА

Семестар 7

Третман на лица со девијантно однесување (6 ЕКТС)

Студентите да можат да ги набројат и опишат теоретските основи на програмитена третманот за посебни категории на лица со девијантно однесување, и да бидат оспособени за споредување на различни типови на програми. Врз основа на овие знаења ќе можат критички да заклучуваат за успешноста на поедини програми за третман. Предметот развива вештини на анализирање и планирање на третман за посебните категории на извршители на кривични дела.

Предметот овозможува развивање на хуманистички пристап кон проблемите на лица со девијантно однесување, вклучително и млади во судир со законот. Со активно учество на вежбите, студентите ќе применуваат делотворни техники на комуникација, како и советодавни интервенции кои припаѓаат на соодветни психотераписки правци.

Криминолошки теории (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите како да ги разберат и применат криминолошките теории во практиката, односно како да развијат истражувачки капацитети за проверување и развој на криминолошките теории.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

запознавање на студентите со развојот на теориите во рамките на криминологијата како теоретска и практична научна област, кои ги објаснуваат причините за криминалитетот како индивидуална и како масовна општествена појава

б) Вештини:

развивање на студентите вештини и компетенции за понатамошен развој и истражување на основните теоретски постулати на криминологијата со помош на мултидисциплинарен пристап и оспособување за вклучување во истражувачки проекти за истражување на етиологијата на криминалитетот.

Ресторативна правда (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите за новиот ресторативен пристап во одговор на криминалот преку мирно решавање на кривичните спорови со вклучување на жртвата и на заедницата во нивното решавање.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

Запознавање на студентите со концептот на ресторативна правда, како нетрадиционален начин на справување со криминалот и разликување меѓу ретрибутивна и ресторативна правда и

Разбирање на принципите и целите на ресторативната правда и прифаќање на ресторативните модели и практики

б) Вештини: Развивање на студентите вештини и компетенции за примена на постапката на медијација меѓу жртва и сторител како нов начин на справување со криминалот, како и вештини за застапување и придобивање на улогата на заедницата во решавање на кривичните дела надвор од казненосправниот систем

Филозофија на кривичното право (6 ЕКТС)

Меѓудругите цели на оваа предметна програма е и целта да им овозможи на студентите да стекнат знаење и способности за препознавање на филозофско правните категории, како што се стварноста (реалноста) и вредноста, од една страна и антиномиите на идејата за правото поврзани со вредноста, како културна и цивилизациска творба, од друга страна. Понатаму, друга цел е студентите да стекнат знаења за архетипскиот однос на правото со поимите на моралот, обичаите, правдата и правичноста. Особено значајна цел е студентите да стекнат знаење и способности да ги сфатат разграничувањата помеѓу филозофијата на кривичното право и науката за кривично право и да извлечат практични консеквенции во однос на најважните кривично правни институти и отворени филозофско-правни (вредносни) прашања поврзани со кривичното право како гранка на правото и како практична дејност. Во таа смисла, целта на оваа предметна програма е и да им овозможи на студентите да стекнат знаења, вештини и способности да делуваат и размислуваат најоптимално и најрационално во текот на нивниот професионален ангажман, во контекст на одговорите на прашањето (меѓудругите разни прашања): зошто поради претерано строгата и крута примена на правото доаѓа до неправда?

Пенолошка психологија (6 ЕКТС)

Студентите да можат да ги анализираат психолошките проблеми на осудените лица, да планираат стратегии за ублажување на проблемите на адаптација, да развиваат стратегии за помош на вработените во пенитерцијарните установи за справување со стресот, да предлагаат активности за подобрување на психо-социјалната клима во казнено-поправните установи, да ги утврдуваат причините за насилството, да развиваат стратегии за спечување на насилството во затворите.

Социологија на семејство (6 ЕКТС)

Целта е запознавање на студентите со новиот теоретски и истражувачки фондус на оваа дисциплина, истражувања кои се однесуваат на социјализацијата и јуридизацијата на човековата репродукција, т.е. партнерските односи. Оваа дисциплина ги запознава промените кои го разградуваат, но, повторно ги воспоставуваат новите облици на семеен живот, различните типови на партнерски односи, односи помеѓу половите како и односи помеѓу генерациите.

Целите на предметната програма на студентите на Факултетот за Безбедност, треба да им овозможат на студентите стекнување на теоретски, компаративно-аналитички и истражувачки знаења, т.е. примена на социолошко-правните компетенции нужни за детекција и развој на семејните и партнерските димензии на развојот на македонското општество, поширокото општествено, како и глобалната светска заедница.

Студентите треба да бидат поттикнати на примена на социолошката имагинација во разбирањето на испреплетеноста на личниот и општествен живот, како и на испитувањето на личните искуства.

Семестар 8

Санкции во заедницата (6 ЕКТС)

Да се оспособат студентите за препознавање на значењето и улогата на заедницата во примена на кривичните санкции спрема сторителите на кривични дела, како и спрема лицата кои манифестираат девијантни поведенија.

Задачи и очекувани резултати:

а) Знаења и разбирања:

Запознавање на студентите со кривичните санкции кои значат алтернативи на затворот и кои се извршуваат во заедницата, и со развојот и значењето на т.н. систем на пробација кој значи систем на контрола и надзор спрема лицата кои манифестираат состојби на ризик и делинквентни однесувања.

Разбирање на принципите и целите на санкциите кои се извршуваат во заедницата, и нивно прифаќање како услов за успешна интераграција на сите лица кон кои се применуваат во заедницата.

б) Вештини: Развивање на студентите вештини и компетенции за застапување за примената на санкциите во заедницата, како дел од казнено-правниот систем, и вештини за придобивање на улогата на заедницата во прифаќање и давање помош и заштита на лицата кои манифестираат состојби на ризик и делинквентни однесувања.

Пенолошка андрагогија (6 ЕКТС)

По слушањето и совладувањето на предметните содржини студентот да може да:

- ја разбере основната задача на предметот: во рамките на извршувањето на казната да се пронаоѓаат и усовршуваат најсоодветните облици, методи и средства за работа на превоспитувањето на ОЛ со цел најефикасно да се постигне целта на казнувањето;
- се воведат во основните облици на превоспитната работа;
- ги запознае и прифати основните принципи на превоспитната работа со ОЛ, почитувајќи ги на тој начин и нивните права и слободи;

ги запознае и се стекне со основни вештини за користење на методите и средствата на превоспитната работа

Криминалистичка психопатологија (6 ЕКТС)

Студентите да научат да препознаваат отстапувања во психолошкото функционирање, да ги препознаваат главните психолошки пореметувања, да ја разбираат класификацијата на овие пореметувања, да овладеат со терминологијата, да го разберат диференцијално-дијагностичкото разликување на психичките пореметувања, да овладеат со релевантните теории за настанокот и развој на психичките пореметувања.

Социјална заштита и социјална политика (6 ЕКТС)

- Познавање на најновите трендови и пристапи во социјалната политика и социјална заштита
- Оспособеност за анализа и примена на најновите трендови и пристапи во социјалната политика и социјална заштита
- Разбирање на стратешкиот пристап во социјалната политика и социјална заштита

Познавање права од областа на социјална заштита

Превенција на социопатолошки појави (6 ЕКТС)

Стекнување знаења за превенцијата воопшто и посебно во социјалната патологија

Усвојување на потребните знаења за успешно препознавање и делување во превенирањето на социопатолошките појави

Оспособување за примена на современите превентивни мерки на примарна, секундарна и терцијарна превенција на социопатолошките појави.

Комуникациски вештини (6 ЕКТС)

Стекнување на вештини потребни за реализацијана ефективна комуникација во професионални релации.